

सत्यमेव जयते

The Gujarat Government Gazette

EXTRAORDINARY

PUBLISHED BY AUTHORITY

Vol. LXVI]

FRIDAY, JANUARY 31, 2025 / MAGHA 11, 1946

Separate paging is given to this Part in order that it may be filed as a Separate Compilation.

PART IV-C

**Statutory Rules and Orders (Other than those published in Parts I, I-A and I-L)
made by Statutory Authorities other than the Government of Gujarat
including those made by the Government of India, the High Courts, the
Director of Municipalities, the Commissioner of Police, the Director of
Prohibition and Excise, the District Magistrates and the Election
Commission, Election Tribunals, Returning Officers and other
authorities under the Election Commission.**

રાજ્ય ચૂંટણી આયોગ

સુધારા હુકમ

સચિવાલય, ગાંધીનગર, ૩૧મી જાન્યુઆરી, ૨૦૨૫

વંચાણમાં લીધું:

- રાજ્ય ચૂંટણી આયોગના હુકમ ક્રમાંક: રાયઆ/ચટણ/નિરીક્ષક/સ્થા.સ્વ./૧૬૫-પાર્ટ/૦૧૨૦૨૫-ક/૪૨૨૨ થી ૪૩૨૬, તા.૨૫-૦૧-૨૦૨૫
 - રાજ્ય ચૂંટણી આયોગના હુકમ ક્રમાંક: રાયઆ/ચટણ/નિરીક્ષક/સ્થા.સ્વ./૧૬૫-પાર્ટ/૦૧૨૦૨૫-ક/૫૩૧૧ થી ૫૩૬૫, તા.૩૦-૦૧-૨૦૨૫
- ક્રમાંક: રાયઆ/ચટણ/નિરીક્ષક/સ્થા.સ્વ./૧૬૫-પાર્ટ/૦૧૨૦૨૫-ક/૫૫૩૭ થી ૫૫૬૨ :

- જિલ્લાની મહાનગરપાલિકા/નગરપાલિકા/જિલ્લા/તાલુકા પંચાયતોની યોજનાર સામાન્ય/મધ્યસત્ર/પેટા ચૂંટણીઓના સરળ સંચાલન માટે તથા ચૂંટણી નિષ્પક્ષ, મુક્ત અને ન્યાયપૂર્ણ વાતાવરણમાં યોજાય તે માટે ચૂંટણી નિરીક્ષકોની નિયુક્તિ અંગેની બાબત રાજ્ય ચૂંટણી આયોગ દ્વારા હુકમ કરવામાં આવેલ છે. વંચાણ-૧ તથા ૨ વાળા હુકમમાં સુધારો કરવા તથા કચ્છ જિલ્લામાં ચૂંટણી હેઠળની સંસ્થાઓ માટે ચૂંટણી નિરીક્ષકની નિયુક્તિ નીચે મુજબ કરવામાં આવે છે.
- રાજ્ય ચૂંટણી આયોગ, પુખ્ત વિચારણાના અંતે મુંબઈ પ્રોવેન્શિયલ મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન (ચૂંટણી કરવા બાબતના) નિયમ ૧૯૮૪ના નિયમ-૪ ક, ગુજરાત નગરપાલિકા(ચૂંટણી કરવા બાબતના) નિયમો-૧૯૮૪ના નિયમ-૪ ક તથા ગુજરાત પંચાયત ચૂંટણી નિયમો-૧૯૮૪ના નિયમ-૪ કક, તથા ભારતના સંવિધાનના અનુચ્છેદ ૨૪૩ (ડ) અને ૨૪૩ (વક) હેઠળ રાજ્ય ચૂંટણી આયોગને મળેલ અધિકાર અન્વયે નીચે દર્શાવેલ અનુસૂચિની વિગતેના અધિકારીશ્રીઓને તેમના નામ સામે દર્શાવેલ જિલ્લાની સ્થાનિક સ્વરાજ્યની સંસ્થાઓની યોજનાર સામાન્ય/મધ્યસત્ર/પેટા ચૂંટણી માટેના ચૂંટણી નિરીક્ષક તરીકે આથી નિયુક્ત કરે છે.

અ.નં.	ચૂંટણી નિરીક્ષકશ્રીનું નામ અને હોદ્દો	આ હુકમથી જે જિલ્લાની ચૂંટણી હેઠળની સ્થાનિક સ્વરાજ્યની સંસ્થા માટે નિયુક્તિ કરવાની છે તેની વિગત
૧	૨	૩
૧	શ્રી વી. જી. રોર નિયામકશ્રી, ગુજરાત સ્ટેટ નોન રેસીડન્ટ ગુજરાતીઝ ફાઉન્ડેશન (NRGF), ગાંધીનગર	વલસાડ જિલ્લાની ચૂંટણી હેઠળની તમામ સંસ્થાઓ (શ્રી એસ. સી. સાવલીયા)
૨	શ્રી એ. કે. પ્રજાપતિ, મેનેજીંગ ડીરેક્ટરશ્રી, ગુજરાત રૂરલ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ માર્કેટીંગ કોર્પોરેશન લીમીટેડ (GRIMCO), ગાંધીનગર	કચ્છ જિલ્લાની ચૂંટણી હેઠળની તમામ સંસ્થાઓ
૩	શ્રી કે. જી. વાઘેલા, ડેપુટી ડાયરેક્ટરશ્રી, લેન્ડ રેકર્ડ, વડોદરા	અમદાવાદ જિલ્લાની ચૂંટણી હેઠળની તમામ સંસ્થાઓ (શ્રી એસ. કે. પટેલની જગ્યાએ)

૩. ચૂંટણી નિરીક્ષકશ્રીને જરૂરી સાહિત્ય અત્રેથી તેમજ સંબંધિત કલેક્ટરશ્રી / ચૂંટણી અધિકારીશ્રી દ્વારા આપવામાં આવશે.
૪. ચૂંટણી પ્રક્રિયાના સરળ સંચાલન તથા ચૂંટણી નિષ્પક્ષ, મુક્ત અને ન્યાયપૂર્ણ વાતાવરણમાં યોજાય તે માટે ચૂંટણી નિરીક્ષકશ્રીએ મુખ્યત્વે નીચે દર્શાવ્યા મુજબની કામગીરી કરવાની રહેશે.
- (૧) ચૂંટણીનું સંચાલન બોમ્બે પ્રોવેન્શિયલ મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન અધિનિયમ-૧૯૪૮, બોમ્બે પ્રોવેન્શિયલ મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન (ચૂંટણી કરવા બાબતના) નિયમ-૧૯૮૪, ગુજરાત નગરપાલિકા અધિનિયમ-૧૯૬૩ તથા ગુજરાત નગરપાલિકા (ચૂંટણી કરવા બાબતના) નિયમો-૧૯૮૪, ગુજરાત પંચાયત અધિનિયમ-૧૯૮૩, ગુજરાત પંચાયત ચૂંટણી નિયમો-૧૯૮૪ તથા આ અંગેની વખતો વખતના સુધારા અધિનિયમ/નિયમો અને રાજ્ય ચૂંટણી આયોગની સૂચનાઓ પ્રમાણે થાય તે માટે ચૂંટણીના દરેક તબક્કાની કામગીરીનું નિરીક્ષણ કરશે અને રાજ્ય ચૂંટણી આયોગને પોતાનો અહેવાલ મોકલશે.
 - (૨) આદર્શ ચૂંટણી આચાર સંહિતાનો તથા તે અંગેના રાજ્ય ચૂંટણી આયોગના જુદા જુદા પત્રો/પરિપત્રો/હુકમોનો અમલ થાય તે જોશે અને જો અમલ થતો ન હોય તો અમલ થાય તે બાબતે તાકીદે રાજ્ય ચૂંટણી આયોગની સાથે પરામર્શ કરી તાત્કાલિક જરૂરી પગલાં પણ લેશે.
 - (૩) મતદાન મથકે તથા મતગણતરી સ્થળે પ્રવેશ કરી શકશે.
 - (૪) ઉમેદવારોએ નિભાવવાના ખર્ચના વાઉચર/રજિસ્ટર તપાસી શકશે.
 - (૫) ચૂંટણી વીજાણુ મતદાન યંત્રોથી કરવામાં આવશે, સર્વિસ/ટેન્ડર મતપત્રો તથા લેબલ મતપત્રો વિગેરે છપાવેલ હશે તેની ચકાસણી કરવી, મતપત્રોના માપસાઈઝ, કાગળની ગુણવત્તા તથા પ્રતીકોની ડીઝાઈન/આકૃતિની ચકાસણી કરશે અને રાજ્ય ચૂંટણી આયોગના આદેશો પ્રમાણે ન હોય તો રીપોર્ટ પણ કરશે.
 - (૬) ચૂંટણી પ્રક્રિયા દરમિયાન કાયદો અને વ્યવસ્થા જળવાઈ રહે તે માટે તથા જરૂરી પોલીસ બંદોબસ્ત અંગે જિલ્લા મેજિસ્ટ્રેટશ્રી, સંબંધિત પોલીસ કમિશનરશ્રી/અધિક્ષકશ્રી અને રાજ્ય ચૂંટણી આયોગ સાથે પરામર્શ કરી જરૂર જણાયે તાત્કાલિક પગલાં પણ લેશે.
 - (૭) વીજાણુ મતદાન યંત્રોના ઉપયોગ અંગેની તાલીમ સંબંધિત અધિકારીશ્રીઓ/કર્મચારીઓને આપવામાં આવી છે તે તથા મતદારોને/સર્વેપક્ષોને પણ વીજાણુ મતદાન યંત્રોના ઉપયોગ અંગેની જરૂરી જાણકારી આપવામાં આવી છે કે કેમ તેનું પણ નિરીક્ષણ કરશે.
 - (૮) મહાનગરપાલિકાઓની/નગરપાલિકાઓની/જિલ્લા પંચાયતો/તાલુકા પંચાયતોની મતદારયાદી મતદાર નોંધણી સુધારા નિયમો મુજબ અદ્યતન કરી માર્ક કોપી યોગ્ય રીતે તૈયાર કરી છે કે કેમ તે અંગે ચૂંટણી અધિકારીઓ/મતદાર નોંધણી અધિકારી સાથે પરામર્શ કરી શકશે.
 - (૯) ચૂંટણી નિષ્પક્ષ અને મુક્ત રીતે યોજાય તે જોશે અને તેમ કરવા રાજ્ય ચૂંટણી આયોગ સાથે પરામર્શ કરી જરૂરી પગલાં પણ લેશે. મતદાન દુષિત થયું હોય તેવા કિસ્સામાં રાજ્ય ચૂંટણી આયોગને પોતાનો અહેવાલ તાત્કાલિક મોકલશે.

- (૧૦) ચૂંટણી નિરીક્ષકશ્રીએ ઉમેદવારી પત્રોની ચકાસણીના/મતદાનના આગળના/મતદાનના/મતગણતરીના આગળના અને મતગણતરીના દિવસે સંબંધિત જિલ્લાના મુખ્ય મથક પર અચૂક ઉપસ્થિત રહેવાનું રહેશે.
- (૧૧) ચૂંટણીનું પરિણામ જાહેર થયા પછી ત્રણ દિવસમાં સંપૂર્ણ વિગતો/આધારો સાથે ચૂંટણી અધિકારીઓની નિયત નમૂનામાં પોતાનો અહેવાલ રાજ્ય ચૂંટણી આયોગને મોકલશે.
- (૧૨) ચૂંટણી નિરીક્ષકશ્રીએ મતદાનના દિવસ સુધીનો પ્રથમ અહેવાલ અને મત ગણતરીના દિવસનો બીજો અહેવાલ સમયસર રાજ્ય ચૂંટણી આયોગને રજૂ કરવાનો રહેશે.
૫. ઉપર દર્શાવેલ બાબતો ઉપરાંત આ સાથે સામેલ રાખેલ એનેક્ષર-૧ તથા ૨ માં દર્શાવ્યા મુજબની કામગીરી કરવાની રહેશે.
૬. ચૂંટણી નિરીક્ષકશ્રીને આપવામાં આવેલ પુસ્તિકાઓ તથા જરૂરી સાહિત્ય તેઓશ્રીએ ચૂંટણી પ્રક્રિયા પૂર્ણ થયા બાદ પરત કરવાનું રહેશે.
૭. રાજ્ય ચૂંટણી આયોગ જરૂર જણાયે ચૂંટણી નિરીક્ષકશ્રીઓની બ્રીફીંગ માટે બેઠકનું આયોજન કરશે જેમાં ઉપસ્થિત રહેવા વિનંતી છે.
- બિડાણ : એનેક્ષર ૧ તથા ૨

રાજ્ય ચૂંટણી આયોગના આદેશથી,

જી. સી. બ્રહ્મભટ્ટ,
સચિવ.

ANNEXURE-I

Subject :- Election to Local Authorities. Appointment of Observer by The State Election Commission.

General Instructions

- The Observer is appointed by the State Election Commission both for the date of the Last day of filing nominations, the date of poll, and for the date of counting in their respective constituency and for such other dates as may be specified.
- To facilitate easy identification, the observers shall be issued with suitable badges which shall be displayed on the left of the outer shirt.
A sticker containing the description "Observer of the State Election Commission" shall be displayed prominently on the wind screen of the vehicle used by the Observer.
- The observer shall be supplied with a list of the polling stations within the area specified for them together with a copy of the map showing the locations of the polling stations in each constituency and also the place of counting of votes along with time and date of counting in respect of the constituency which they are required to cover on the date of poll.
- The Observer shall be supplied with a copy each of the following Handbooks (latest editions):-
(a) Handbook for the Presiding Officer, which contains all the relevant directions for the conduct of poll in a polling station; and
(b) The Handbook for Returning officer which contains all the relevant details regarding the activities being undertaken at the level of the Returning officer.
- The Observer shall go through the list of polling stations, the map and Handbooks and instructions contained therein to familiarize himself /herself with the area he has to cover as an Observer on the date of poll and the various instructions on the subject.
- The Observer will be furnished with the copies or a list of all complaints received from the date of issue of the notification up to the date of poll containing allegations of intimidation of voters or apprehension of rigging at particular polling station. The observer may visit such areas where complains of rigging, intimidation of voters of the weaker section of the society have been received and if he is satisfied that ground exists for such apprehensions, take up the matter with the Police Authorities of the area concerned.
- The observer shall visit as many polling stations as possible especially those which are suggested by Collector, on the day of poll in the part of the constituency allotted to him/her. He/she is advised to visit any one of the polling stations before the commencement of poll and one polling station at the close of poll to see whether

various instructions contained in the Handbook for Presiding Officer are being followed. At each polling station which he visits he should also inspect Presiding Officer's diary to see that it is being maintained in the proper way.

- 8 The Observer shall be supplied with necessary permits for entry into the polling station located in the part of constituency allotted to them and the counting center.
- 9 The Observer shall send their tour programs to the District Election Officer/Returning Officer concerned sufficiently in advance of the commencement of their programme so that they may intimate the same to the political parties and contesting candidates. This will enable such political parties and contesting candidates to contact the Observer in case they have complaints/suggestions, etc. to offer in regard to the poll/counting of votes.
- 10 The Observer shall not issue any instruction or direction to the polling staff or counting staff during their visit to polling station/counting center. They may, however, give their suggestions and guidance, if required, to Returning Officer or Election Officer.
- 11 The Observer shall send a message by Police wireless or E-mail/SMS/What's App or fax to the State Election Commission after the poll regarding peaceful completion of the poll in the area specified for him.
- 12 The Observer shall send combined report after the counting is over regarding polling and counting.
- 13 The Observer shall send their reports to the State Election Commission and shall not send a copy thereof or any other report to the District Election Officer and Collector or any other authority. The report shall be sent immediately after the day of polling/counting is over, as any delay in sending the report would defeat the purpose for which it is intended.
- 14 The Observer shall not take any direction from the State Government or any other authority so far as their duties as Observer are concerned.
- 15 The Observer shall incorporate their comments on the following points in particular:-
 - (1) Polling Stations visited and the area covered. Factual position as it was at the time of the visit.
 - (2) Complaints, if any regarding rigging of the election.
 - (3) Harassment and intimidation of voters particularly belonging to weaker section of society so as to prevent them from voting.
 - (4) Misuse of Government machinery and government vehicles.
 - (5) Transport of voters by candidates for voting
 - (6) Compliance of Commission's instructions to prevent impersonation at the time of polling.
 - (7) Any other point or matter particularly relating to elections which needs to be brought to the notice of the Commission specifically.

ANNEXURE-II

- 1 Number of candidates in the field election agents appointed by the candidates whether all are serious candidates etc.
- 2 Whether arrangements made by the Returning Officer for conduct of poll satisfactory Number of polling stations in the constituency - whether accommodation of buildings chosen for polling stations satisfactory- whether candidates and political parties are satisfied about number and location of polling stations-If any dissatisfaction noticed what are the causes etc.
- 3 Division of constituency into various zones under charge of Sector Magistrate-Movement of polling parties -Poll arrangements etc. Identification of sensitive and trouble spots- Extra police arrangement etc.
- 4 Commencement of poll in time-visit as many polling stations as far as possible-Particulars of polling stations visited.
- 5 Any interesting incident observed at the polling stations.

- 6 Inspection of Presiding Officer's diary-Whether maintained properly-whether procedure of checking identity of voters by the first polling Officer being followed strictly.
- 7 Observation of procedure about issue of ballot paper to voters obtaining signature or thumb impression of the voters making of indelible ink-Rate of voting whether brisk or slow with relation to morning hours closing hours- Any misuse of transport in carrying voters Whether Commission's directions on plying of vehicles rigidly followed any other irregularities noticed or brought to your notice etc.
- 8 Whether electronics voting machines used in the constituency-Rate of voting more or less by use of the machines - whether Presiding Officer were conversant with operation of machines.
- 9 Message to be sent to the Commission regarding completion of poll-whether peaceful or not.
- 10 Arrangement made for safe transport of EVMs packets containing other polling materials for their custody until commencement of counting.
- 11 Place, date and counting of votes-commencement of counting-Whether procedure prescribed by commission followed or not complaint regarding counting if any Announcement of result.
- 12 Whether you observed any under aged voter in queue-Observation about following instructions contained in Hand Book for Presiding Officers.
- 13 Any complaint from candidates or their election agents or from political parties about unfair practice adopted either during poll or counting of votes.
- 14 Any suggestion relating to conduct of poll you desire to make for consideration of the commission.

G. C. BRAHMBHATT,
Secretary
State Election Commission
Gandhinagar.

